

Marketing met een 16de-eeuwse graaf Egmontstad

Zottegem

provincie
Oost-Vlaanderen

erf
goed
sprokkel

ZOTTEGEM profileert zich sinds de jaren 1930 als Egmontstad. Dat heeft alles te maken met Lamoraal, graaf van Egmont, die in de 16de eeuw Heer van Zottegem was. Hij werd in de Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk begraven en zijn gebeente wordt in een crypte op de markt bewaard. De stad eert 'haar' graaf ook met twee identieke standbeelden. Hoe dat komt, leest u hier. In het stadhuis kunt u de Egmontkamer bezoeken, wordt in de Raadzaal zijn gekliefde halswervel als relikwie gekoesterd en hangen twee prachtige Egmontschilderijen. Uiteraard is er ook het Egmontkasteel, dat de geschiedenis van Zottegem mee heeft bepaald.

1

Een tragische graaf

Lamoraal, graaf van Egmont (1522–1568) was een van de belangrijkste edelen van de Nederlanden. Als gefortuneerd man die tal van officiële functies bekleedde – hij was onder andere gouverneur van Vlaanderen en Artesië – speelde hij een belangrijke rol in de politieke en militaire wereld van zijn tijd en werd hij als vanzelf meegesleept in de troebelen van de tweede helft van de 16de eeuw. Egmont raakte, samen met andere leden van de hoge adel, zoals de graaf van Horne en Willem van Oranje, verstrikt in een kluwen waarover zelfs nu het laatste woord nog niet is geschreven. In het kort ging het om een zowel sociaal-economische en politieke als religieuze omwenteling waardoor de Nederlanden in geen tijd in een ware burgeroorlog verwickeld raakten. Edelen als Egmont konden zich niet verzoenen met de superstructuur die koning Filips II vanuit het verre Spanje boven hun hoofden uitwerkte. Daarom traden zij gematigd op tegen de protestanten en sympathiseerde een aantal zelfs openlijk met hen. Het was dansen op een slap koord. Egmont en Horne verloren er letterlijk het hoofd bij: op beschuldiging van majesteitsschennis werden zij op 5 juni 1568 op de Brusselse Grote Markt onthoofd.

Naar Frans Hogenberg, *De onthoofding van Egmont en Horne*, 1616 © Den Haag, Bibliotheek Vredespaleis

Lamoraal, graaf van Egmont in 1564 © privécollectie

Verbonden met Zottegem

Lamoraal liet voor zichzelf een vijftal jaar voor zijn dood een grafkelder bouwen in de Zottegemse kerk. Dat getuigde van zijn verbondenheid met de stad. Die verkleefdheid van Egmont aan Zottegem had voor de stad ook een keerzijde. Tijdens de uiterst woelige en gewelddadige tweede helft van de 16de eeuw beefde het kasteel – en beefde Zottegem – mee met zijn illustere eigenaar, ook nog na diens dood. Zo vonden er in de jaren 1570 verscheidene plunderingen plaats.

De vergeten Egmont

Het lichaam van Lamoraal werd na zijn onthoofding naar Zottegem gebracht en er in de kerk bijgezet. Later volgden nog het lichaam van zijn vrouw Sabina van Beieren (1528–1578) en de harten van zijn zonen Filips (1558–1590) en Karel (1567–1620). De grafkelder werd dus tot in de eerste helft van de 17de eeuw gebruikt en het kasteel bleef zelfs tot in 1707 in handen van de Egmonts. Ondanks die duidelijke aanwezigheid van het geslacht Egmont tot in het begin van de 18de eeuw werd de herinnering aan de ‘protestantse’ Lamoraal uit het collectieve geheugen gewist. Het was in de katholieke Zuidelijke Nederlanden nu eenmaal niet bon ton om met de tragische graaf te dwepen. De familiegraven raakten in de vergetelheid en toen tegen het einde van de 18de eeuw het Egmontthema opnieuw in de belangstelling kwam, kende niemand nog de exacte begraafplaats.

Egmontstad

Pas in de tweede helft van de 19de eeuw ging men in Zottegem Egmont stilaan opnieuw naar voren schuiven, maar het was nog eens honderd jaar wachten tot Zottegem zich als Egmontstad begon te profileren.

Een van de zeldzame afbeeldingen van Sabina van Beieren uit het *Recueil d'Arras*, 1560
© Arras, Médiathèque de l'abbaye St. Vaast

De bokaaltjes met de harten van Lamoraal, Karel en Filips

De gekliefde halswervel

Vandaag de dag pakt de stad uit met ‘haar’ onfortuinlijke graaf. Hoe Zottegem dat doet, vertellen we tijdens een wandeling door het stadscentrum.

Egmontkamer

Onze reis begint in het stadhuis (1) op de Markt. Het huidige neoclassicistische gebouw uit 1862 vervangt een ouder schepenhuis op deze plek. In 2018 werd hier de Egmontkamer ingericht, waar een merkwaardige selectie objecten Lamoraal in het licht zet. Blikvangers zijn onder meer De onthoofding van Egmont en Horne, een muurgroot doek van Fine Stevens (1968), de lithografie Het Eedverbond der Edelen van Carel Last (1870) en de originele balksleutels uit de Ridderzaal van het kasteel van Egmont. De unieke 3D-print van de schedel van Lamoraal is het resultaat van een CT-scan die de KU Leuven heeft gemaakt.

In een bijruimte brengen memorabilia Lamoraal en zijn vrouw Sabina weer tot leven, met onder meer de 16de-eeuwse plaat die op de kist was bevestigd en tal van kleinere objecten. Pakkend zijn hier de recipiënten met de harten van Lamoraal en zijn zonen Karel en Filips.

De harten van Lamoraal, Karel en Filips van Egmont

Bij de herontdekking van de graven in de dekenale kerk in 1804 werden zowel de loden kisten als de drie hartvormige doosjes geopend en vervolgens weer gedicht. Het hart van Lamoraal (in het midden) was gewikkeld “in een perfect bewaard en sterk geurend linnen doek”. Dat van Karel (links) was vergaan en bestond nog slechts uit een brokkelige bruine substantie. Het hart van Filips (rechts) was in geurige bladeren gewikkeld. De skeletten en de harten werden in 1952 forensisch onderzocht. Resten van de harten werden in deze bokaaltjes verzameld.

Gillis De Saen, *Het Kasteel Egmond aan den Hoef* (NL)
© foto Martijn Mulder

Raadzaal

Ook in het stadhuis wordt in de raadzaal sinds 1984 de gekliefde halswervel van de graaf in een reliekschrijn tentoongesteld. Hier springen twee schilderijen in het oog.

Het Kasteel Egmond aan den Hoef brengt het kasteel van Egmond in Nederland, ook bekend als Slot op den Hoef, in beeld. Het is een doek van Gillis De Saen, die actief was tussen 1580 en 1610. De Saen geeft een beeld van het 16de-eeuwse kasteel, terwijl een aantal personages tot de entourage van de eerste graaf van Egmont, Jan III, bijgenaamd Manke Jan, behoorden. Die werd in 1486 door de latere keizer Maximiliaan tot graaf verheven. De opdrachtgever wilde blijkbaar een tastbare herinnering aan het kasteel op zijn best (de jaren 1570) én tegelijk aan de grafelijke titel die de Egmonts veel eerder (eind 15de eeuw) verwierven.

De meeste figuren zijn identificeerbaar, onder wie de schout, een boer en een hellebaardier die op een kluitje bij elkaar staan in het midden van het doek. Vóór hen zijn een visvrouw en een huishoudster druk in gesprek. Een jager, met het geweer in de hand, wil een aalscholver neerleggen en de man met de mand op zijn rug is een bakker met brood. De duinmeier, die werd betaald om de konijnen te vangen die de duinen letterlijk ondermijnden, staat mee op het voorplan.

De Laatste Eerbewijzen, een werk van de gereputeerde Doornikse historieschilder Louis Gallait (1810–1887), wordt als diens meesterwerk beschouwd. Hij vervaardigde verscheidene kopieën, in diverse formaten. De stad Zottegem verwierf in 1979 de vermoedelijk meest recente versie uit 1882.

Het tafereel speelde zich kort na de onthoofding van de tragische graven Egmont en Horne af. Hun lijken werden opgebaard in het Brusselse Recollettenklooster, waar de leden van het Brusselse groot gild een laatste groet brachten.

Louis Gallait, *De Laatste Eerbewijzen*, 1882
© foto Anne Van Turtelboom

Louis Gallait, olieverfschets van het hoofd van Remy Bomal
© Brussel, KMSKB – foto Balat-KIKIRPA

In zijn doek roept Gallait, door zijn coloriet, de compositie en de figuren, de dramatische periode van het laatste kwart van de 16de eeuw op, toen onze gewesten verweekeld waren in een onontwarbaar politiek, economisch en godsdienstig kluwen, met geweld en tegengeweld, oorlog en hongersnood, brandschattingen en plunderingen.

Een dood hoofd

Om een pas afgehouden hoofd perfect te kunnen schilderen, beschikte Gallait over het hoofd van Remy Bomal. Die had in Nijvel zijn vrouw en zijn oudste dochter vermoord en zijn huis in brand gestoken. Hij werd ter dood veroordeeld en op 15 april 1851 aan de Halse Poort in Brussel met de guillotine onthoofd. Een halfuur na de executie maakte de schilder een nauwkeurige olieverfschets om de anatomie en de nauwkeurige ligging te kunnen bestuderen.

Standbeeld (2)

Midden op de Markt staat het bronzen standbeeld van Lamoraal, een kunstwerk met een bewogen geschiedenis. Het Zottegemse stadsbestuur zette in 1814 een campagne op voor het oprichten van een standbeeld op de Markt. Zes jaar later was het plaasteren model van de Brugse beeldhouwer Jan-Robert Calloigne (1775–1830) dé blikvanger op het Gentse kunstensalon en in 1824 metselde de stad de sokkel voor het standbeeld. Maar op Egmont was het nog vijftig jaar wachten. Pas na talloze oproepen, onder andere door dichter Prudens van Duyse, die voor het maken van het beeld zelfs zijn prijzengeld van een dichtwedstrijd over Egmont beschikbaar stelde, én na een substantiële bijdrage van de staat kon in 1872 het gietijzeren beeld worden gegoten. Op de sokkel staat deze tekst: “*Lamoraal Graaf van Egmont, Heere van Sottegem, Prins van Gaver, Gouverneur van Vlaanderen en van Artesië, overwinnaar te Sint-Quintin 1557 en te Grevelingen 1558, onthoofd te Brussel den 5 juni 1568*”.

links:
Egmont als blikvanger
van het 'Salon', Charles
Pierre Joseph Normand,
*Zaalzicht van het Gentse
salon van 1820*
© Gent, Museum voor
Schone Kunsten

rechts:
De fontein, de sokkel
en het standbeeld
© Zottegem, Centrum
voor Streekgeschiedenis

Naar aanleiding van de 400ste verjaardag van het overlijden van de graaf in 1968 bestelde de stad een 'prestigieuzere' bronzen kopie, ter vervanging van het originele exemplaar, dat een vaste stek kreeg in het kasteelpark. In 1997 werd op initiatief van de Nederlandse gemeente Egmond-aan-den-Hoef een tweede kopie gemaakt. Die kreeg daar een plaats ... in de slotgracht van het verdwenen kasteel.

Grafkelder (3)

De koepel tegen de kerk, aan de overzijde van de Markt, geeft toegang tot de grafkelder.

Tijdens herstellingswerkzaamheden aan het koor van de dekenale kerk stuitten arbeiders in 1804 op twee loden kisten. De ene bevatte het gebeente van Lamoraal, de tweede de resten van Sabina, samen met drie hartvormige loden doosjes met daarin de harten van Egmont en twee van zijn zonen. Ondanks de ruime belangstelling voor deze ontdekking was de tijd nog niet rijp voor een Egmonthulde. Pas in 1857 achtte de gemeente het moment gekomen om het gebeente van de illustere graaf te exposeren. Met dat doel werd onder de kerk een crypte gebouwd waarin de loden kisten werden tentoongesteld.

Door hun weinig adequate conservatie waren de beenderen honderd jaar later toe aan een opknapbeurt; ook de grafkelder kreeg een facelift.

Bij de stadskernrenovatie van 2015–2016 werd de grafkelder zichtbaar gemaakt in het stadsbeeld door de bouw van een beeldbepalende glazen koepel.

Interieur van de grafkelder

Van geestelijk naar wereldlijk

Bij de inhuldiging van de grafkelder in 1857 werd de sleutel aan de burgemeester overhandigd. Anders gezegd: de zeggenschap over de grafkelder – en bij uitbreiding over de gebeenten – werd overgedragen van de geestelijke naar de wereldlijke overheid.

IN DE LODEN KIST des graefs ligt zijn schedel en verscheidene andere wel bewaerde beenderen; in dat der gravinne berust een schedel zoo uitmuntend bewaerd dat er niets aan ontbreekt dan een enkelen tand van boven, terwijl al de andere gebeenten zich in den besten staet bevinden.

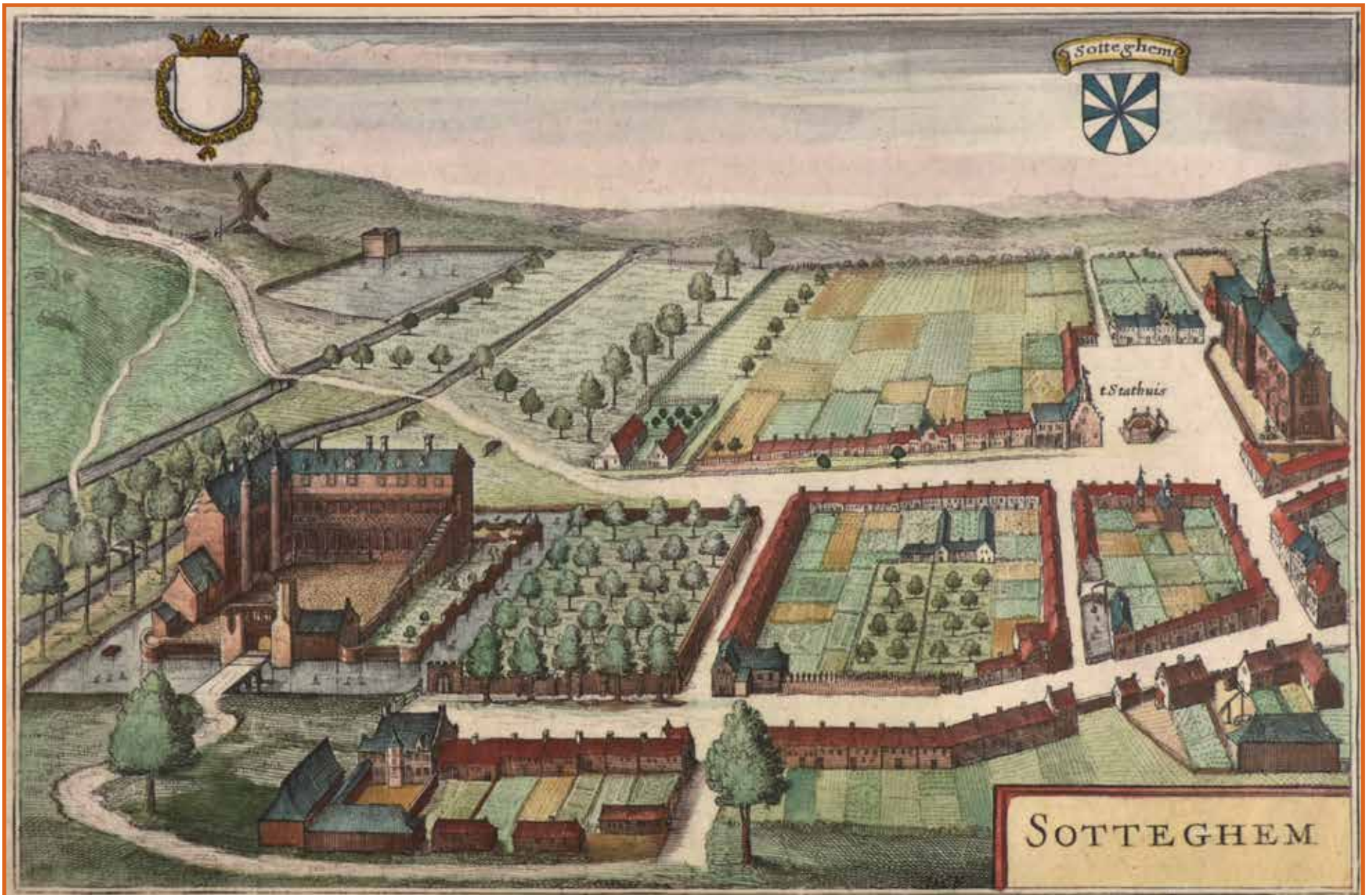
Prudens Van Duyse, 1857

Egmond aan den Hoef (NL)
standbeeld van Lamoraal van Egmont

De resten werden vroeger bewaard in een glazen kist op sokkel, uit Eugène Van Damme, *Histoire du proces et de la mort du comte d'Egmont*, 1858
© Zottegem, Centrum voor Streekgeschiedenis

Het kasteel omstreeks 1641–1644,
detail uit Sanderus' *Flandria Illustrata* · coll. auteur

Kerk (4)

Net als het stadhuis, het centrale marktplein en de brede Heldenlaan werd de kerk hier gebouwd nadat op initiatief van de Heer van Zottegem het dorpscentrum was verschoven. De Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk nam zo in de 13de eeuw de functie als parochiekerk over van de burchtkapel. Het gotische gebouw waar de Egmonts later werden begraven, zag er heel anders uit: het was een eenbeukige kruiskerk met een achthoekige vieringtoren. Haar huidige vorm kreeg de kerk in 1750, toen de westgevel met campaniletoren en beiaard werd opgetrokken.

In de jaren 1560 stonden er enkele schitterende praalgraven in de kerk, onder meer het graf van Egmonts moeder in marmer, albast en jaspis dat Lamoraal in 1561 bestelde. Het jaar nadien liet hij voor zichzelf een grafkelder bouwen waarin hij na zijn onthoofding ook werd begraven. Vandaag de dag resten er nog twee grafplaten. De eerste is voor het graf van Lamoraal en zijn vrouw Sabina in het hoogkoor, de tweede voor de graven Francisca van Luxemburg, Jacob II van Luxemburg en Isabella van Egmont, respectievelijk de moeder, grootvader en dochter van Lamoraal.

Kasteel (5)

Op de Markt nemen we de Heldenlaan, die ons naar het kasteel van Egmont brengt.

De oorsprong van het kasteel als burchtsite gaat minstens terug tot de 11de eeuw. Het was toen nog geen imposante burcht, maar een castrale motte, vrijwel volledig opgetrokken uit hout en met aarden wallen. Een paar decennia later werden de donjon en de kapel in natuursteen herbouwd en in het begin van de 13de eeuw werd een stenen zaalgebouw toegevoegd. De burcht had heel wat te lijden onder krijgsgewoel. Samen met het dorp werd hij in 1452 geplunderd en platgebrand.

Jan van Luxemburg, van wie Jacob II de neef was, ruimde grondig puin. Tussen 1477 en 1485 kwam er een nieuw riant kasteel in de plaats: een maison de plaisance. Hoe dat eruitzag, weten we vrij goed. De site behield haar gesloten vorm, met een omwalling en een walmuur met halfronde torentjes. Het kasteel was toegankelijk via een houten ophaalbrug die aansloot op de resten van het middeleeuwse poortgebouw.

De bewaard gebleven donjonkelder

De renaissance-erker

De hoofdgebouwen hadden een L-vorm, met een noord- en oostvleugel met drie bouwlagen en bijgebouwen aan de noord- en westkant. Het was dit fraaie hof dat in 1530 in handen van de Egmonts kwam. Zij voegden aan de oostelijke woonvleugel een open gaanderij over twee verdiepingen toe en trokken een imposante buitentrap op. Lamoraal erfde het complex in 1541, verbouwde de oostpartij en liet er de ridderzaal uitwerken met een erker in renaissancestijl als blikvanger.

Het kasteel leed, samen met zijn eigenaar, onder het geweld van de 16de eeuw. Na de terechtstelling van Lamoraal werd het aangeslagen en onder Spaans beheer geplaatst. Het werd in de jaren 1570 meerdere keren bezet en geplunderd. In 1576 keeg de weduwe van Lamoraal het verbeurdverklarde goed terug en het bleef tot in 1707 eigendom van de Egmonts. Toen kwam het door huwelijk en vererving in handen van de Pignatelli's. Met hen begon de aftakeling.

De nieuwe zuidgevel, uit
Eugène Van Damme,
*Histoire du proces et de la mort
du comte d'Egmont*, 1858
© Zottegem, Centrum voor
Streekgeschiedenis

TEN WAER iemand liever hadde te koopen alle de materialen, zoo arduyn, steen, balken, rebben, ijzerwerk ende lood. Immers, amme het gene aen het zelve kasteel is dependeren ter reserve van den grond.

Gazette van Gent, 1767

Kopen of slopen?

In 1767 werd in de *Gazette van Gent* het kasteel te koop aangeboden, maar men mocht het ook slopen en de materialen recupereren. Het pand was op dat moment een ruïne en raakte niet verkocht. Gelukkig werd het kasteel even later min of meer opgeknapt en overleefde het de Franse Revolutie.

In 1830 werd het op dat moment fel verminkte kasteel tot een tweewoonst verbouwd en toen in 1867 de erfpacht van een Doornikse baron verviel, kochten Julien Ceuterick en Charles Vandemergel respectievelijk de zuid- en de noordvleugel. Al in datzelfde jaar liet Ceuterick een voorgevel in neorenaissancestijl optrekken naar een ontwerp van de Gentse architect Emile Van Hoecke-Peeters. In 1927 werden de resten van de walmuur gesloopt en de wallen zelf voor het grootste deel gedempt. Aan de zuidzijde werd op de vroegere omwalling de huidige Egmontstraat aangelegd.

In 1957 kocht het stadsbestuur de noordvleugel aan, en in 1965 de zuidvleugel. Vooral dat gedeelte van het kasteel kreeg diverse functies: van 1938 tot 1948 nam de Sint-Elisabethkliniek er haar intrek, later vonden een paar klassen van het pas opgerichte Koninklijk Atheneum er onderdak, en nog later een aantal klassen van het College.

Gezicht op het kasteel vanaf de oorspronkelijke toegangsbrug

Omstreeks het midden van de jaren 1960 leverde de stad Zottegem inspanningen om het kasteel opnieuw een deel van zijn vroegere grandeur te bezorgen. Het stadsbestuur wilde het ombouwen tot een centrum van kunst en cultuur. Een tijdje had het Museum voor Folklore, Geschiedenis en Oudheidkunde er zijn stek en werd er getracht hier een Museum van de 16de eeuw uit te bouwen. Hoogtepunt was het Egmontjaar (1968), toen Zottegem de vierhonderdste verjaardag van de onthoofding van Lamoraal van Egmont vierde, een wat morbide aanleiding voor feestelijkheden. Het Egmontkasteel kreeg een paar maanden lang deels opnieuw een 16de-eeuws kleedje aangemeten. Lokaal gekibbel stak echter stokken in de wielen en de museale plannen werden opgeborgen.

Het pand werd vervolgens het onderkomen voor de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunsten, terwijl in de kelders een alternatieve kunstgalerij werd ingericht. Intussen was ook de bibliotheek er gehuisvest en werd er in 1986 met dat doel aan de zuidgevel een nieuwe bibliotheekvleugel opgetrokken in een postmoderne stijl waarover de meningen verdeeld zijn.

In 1994 werd het kasteel grondig gerestaureerd met een dubbel doel: een functioneel gebouw maar met maximaal behoud van de authentieke elementen. Dat principe bleef behouden bij de tweede, minder ingrijpende renovatie, die in 2024 werd afgerond. Wie nu het gerestaureerde Egmontkasteel binnenloopt, ziet een 'oud' kasteel dat met de modernste materialen is gerestaureerd, terwijl de historische sporen en materialen maximaal werden geïntegreerd.

Blikvangers

Blikvangers zijn de indrukwekkende dakconstructie op de zolder, de monumentale trap, een kamer met een vrijwel intacte 18de-eeuwse wandbekleding en een kamer met een napoleontische tentdecoratie. Bijzonder geslaagd is de glazen afdekplaat in de 'gang' aan de kant van het park, waardoor je de oorspronkelijke zandstenen plint kunt zien. In dezelfde gang bleven ook een aantal originele bogen zichtbaar. De erker en de Ridderzaal op de verdieping werden oordeelkundig aangepakt, met in de Ridderzaal twee prachtige wandtapijten. Met name tijdens de campagne van 2022–2024 werden ook de kelders grondig gerestaureerd. Voordien vond een diepgaand archeologisch onderzoek plaats, waardoor we ongetwijfeld meer te weten zullen komen over de ontstaansgeschiedenis van de site.

Het originele standbeeld (6)

Iets wat weggestopt in het groen, aan de zuidkant van het kasteel, staat het oorspronkelijke gietijzeren Egmontbeeld. Het verhuisde van de Markt naar hier toen bij de vervanging van het beeld door een bronzen kopie bleek dat het nog in goede staat was en het best bewaard kon blijven.

Archeologisch park (7)

Tijdens de restauratiecampagne van de jaren 1990 werd in het kasteelpark een grootschalig archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dat bracht belangrijke sporen aan het licht van zowel de burchtfase (11de–14de eeuw) als de kasteelfase (na 1477).

Bijzonder relevant was de blootlegging van de restanten van de burchtkapel, een 12de-eeuwse romaanse zaalkerk van 7 bij 13 meter, met een vierkant koor en een kerkhof. Op basis van de grootte van het bedehuis en de aanwezigheid van het kerkhof kunnen we stellen dat de castrale kapel de vroegste parochiekerk van Zottegem is geweest. Dit vormt een tastbaar bewijs van het ontstaan van Zottegem.

Gewelf met tentdecoratie

Het 18de eeuwse salon

We weten nu dat Zottegem-Bevegem zich eerst heeft losgemaakt van Strijpen en dat in het laatste kwart van de 13de eeuw de dorpskern werd verplaatst naar de huidige Markt. Deze ingrijpende operatie verklaart onder andere de bouw van de huidige Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk, die als parochiekerk de plaats innam van de kasteelkapel, en ook de naar plaatselijke normen wel erg brede en rechte Heldenlaan, die het kasteel met de Markt verbindt.

De resultaten van de opgravingen werden gevisualiseerd in de parkaanleg. De oude bouwvolumes binnen het kasteelcomplex kregen net boven het maaiveld een verharding in rode en gele dolomiet, respectievelijk voor de kasteelfase (na 1477) en de castrale kapel. Die laatste werd bij de restauratie van 2024 vervangen door haagbeuk. Ook de wal werd gedeeltelijk gereconstrueerd. Het resultaat is een schitterend archeologisch park waar de geïnteresseerde bezoeker in één oogopslag de envergreure van het oorspronkelijke Kasteel van Egmont kan aflezen.

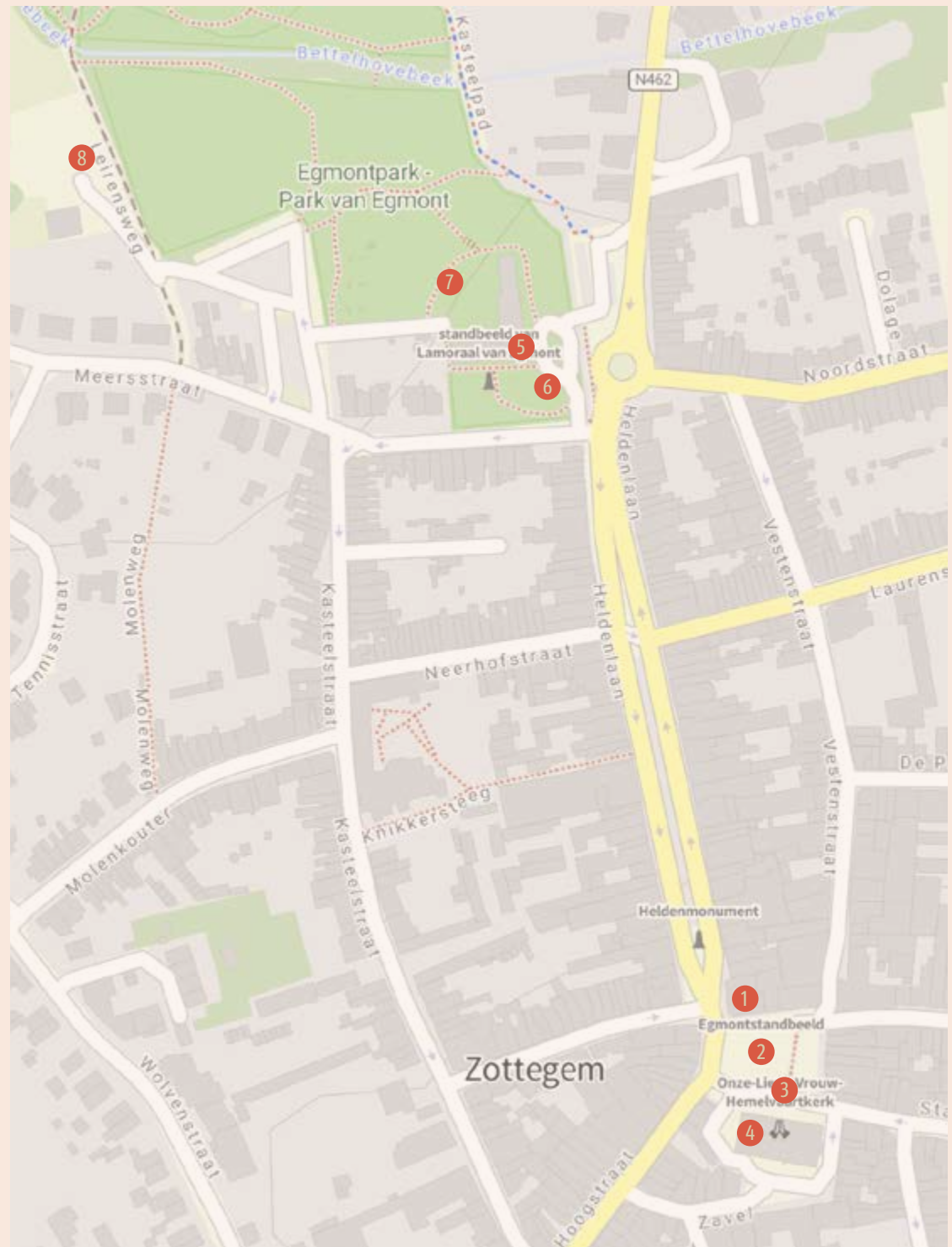
Watermolen (8)

Ten noordwesten van het kasteeldomein lag de zogenaamde watermolen van de Heer, een van de vele molens die de heer van Zottegem bezat. Oorspronkelijk werd de molen onder meer gevoed met water uit de slotgracht, later uitsluitend door een spaarbekken in de nabijheid van de molen. De molen zelf verdween omstreeks 1950, net als het spaarbekken. Enkel de aanpalende boerderij, die bekendstaat als Leirens Hof, bleef bewaard.

De watermolen van de Heer
© Zottegem, Centrum voor Streekgeschiedenis

- 1 Stadhuis
- 2 Standbeeld
- 3 Grafkelder
- 4 Kerk
- 5 Egmontkasteel
- 6 Standbeeld
- 7 Archeologisch park
- 8 Watermolen

Colofon

Uitgegeven door de deputatie van de Provincie Oost-Vlaanderen

Beleidsverantwoordelijke: David Coppens, gedeputeerde voor erfgoed
Directie Erfgoed & Erfgoedsites · dienst Erfgoed
Jo Rombouts, wnd. directeur
Serge Migom, redactie en coördinatie

Tekst: Danny Lamacq
Taalredactie: Patrick De Rynck
Fotografie: Stefan Dewickere, tenzij anders vermeld
Grafische vormgeving: Ann Huyghe, directie Erfgoed & Erfgoedsites

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met Toerisme Zottegem

D/2025/1933/1

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud van hun bijdrage. De uitgever heeft ernaar gestreefd de wettelijke voorschriften inzake copyright na te leven. Eenieder die meent nog rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht zich tot de uitgever te wenden.

ZOTTEGEM
IN DE
VLAAMSE
ARDENNE

Praktisch

Voor meer info, openingsuren, een bezoekje aan de crypte of de Egmontkamer:
visit-zottegem.be

Wist je dat onze bibliotheek ondergebracht is in een deel van het Egmontkasteel?
Neem een kijkje tijdens de openingsuren!
zottegem.bibliotheek.be

Erfgoedspokkels: Oost-Vlaams erfgoed in de kijker
www.oost-vlaanderen.be/erfgoedspokkels